

GLOSSARIES

Azadir-id – Id ibá óilde Yohúdir eggwá háas id. Id ibá ítara yían or yaadgari ye mana, ki hoilé, Alla ye nobi Muúsar áta Boni Isráil ókkol óre Ijíp dec ottú neelai ainníl.

Baitul-Mukaddos – yían óilde Yohúdi ókkol or ebaadot-hána.

Báptísma – Báptísma lofzor maáni óilde fanit ðup maron. Isá nuaibar agé manúic ókkole Báptísma loiyóre dahaitó de, ítara ttu Allar hokum ókkol maintó monehoór, lekin Isá aái baade, héndilla gorí manúic ókkole dahá de, ítara Isár manúic, yáni Íbar ummot.

Beyohúdi – Beyohúdi lofzo ibá uitará beggún Ila estemal gorá zaa, zetará Yohúdi noó.

Boni Isráil – Boni Isráil bóuli eggwá koum ore huwá zaa, zibá Isráil (Yakub) ottu aiccé.

Cúţar sára ruţir id – Ibá óilde Yohúdir eggwá id, zibát ítara cúţar sára ruţi ókkol háa. Id ibá óilda eggwá hañt dinná id.

Dinár – Yían óilde Romi ókkol or ţiañr nam. Ek dinár ţiañ ek din or muzuri loi borabor.

Ebaadot or din – Din ibá óilde Yohúdi ókkol or ziraibar din, yáni din híbat ítara honó ham no gorí sirif Allar ebaadot. Din híba Cónibar din fore.

Férocí – Ibá óilde Yohúdi dórmor eggwá fírkar nam.

Féruan – Yían óilde Ijíp dec or baáñca ókkol or lokóf. Ijíp dec ot zedún baáñcca ókkol uçé ítara fottíkiyó re Féruan bóuli huwá zaa.

Fótuayi-mujilíc –Yohúdir ðoóñr imam ókkol or edde alem ulema ókkol or 71 zoinna boiçok. Híba óilde hókum ókkol edde ðoilla boðoilla fotua ókkol zari ó de mujilíc.

Girík –Girík bóuli uitará re huwá zaa zetará Giris decóitta, ítarar hoóde zuban ore yó Girík bóuli huwá zaa. Isár zobanat Girík manúic ókkol sirif Giris dec ot noó bólke oinno-oinno zagat ókkol ot óu tákito.

Hákim – Hákim bóuli uitará re hoó zetará ðoóñr-ðoóñr elaha yató cóor ókkol hókumot goré. Ítara óilde baáñcca nise hókumot-goróya ókkol

GLOSSARIES

Hibrani – Allar basá bonda Isáraili ókkol ore Hibrani koum ísafe yó huwa zaa kiyólla-hoilé ítara óilde Hibrú zuban hooya. Ítara re Yohúdi bóuli yó huwá zaa.

Hóborgwa – Hóborgwa bóuli uitará re hoó, zetarár áta hóbor ókkol foónsa zaa. Isár ttu ze baró zon sáhaba accíl, ítara re yó Hóborgwa bóuli huwá zaa, kiyólla-hoilé ítara óilde Isár difeçáiya Hóborgwa ókkol, zetará zaga-zaga zai Isár baabute kúchobor tobolik goittó. Arobi zuban ot ítara re rosúl ísafe zana zaa.

Illayi-nicán – Lofzo ibá keramoti ham uúin olla estamal gorá giyé, ze keramot tún Allar torforttu nicán ísafe manúic ókkol or hañsé dahá giyé.

Isá Moósi – Isá óilde ekkán nam, ziyán or maáni óilde basailoiya, ar Moósi óilde ekkán lokóf, ziyán or maáni óilde, Allar basá wa, yáto Alla ye basailoiyé de íba.

Isráil – Yíán óilde Yakub or dusára nam, ziyán Alla ye yóggwa re diíl. Yóggwa ttu ze nosól ókkol aiccé, ítara re huwá zaa de, Boni Isráil. E zobanat Isráil hoói ekkán dec or nam óu asé.

Káisar – Yíán óilde Romi baáñcca ókkol or lokóf. Rom ot zedún baáñcca ókkol uçé ítara fottí kiyó re Káisar bóuli zana zaa.

Kúchóbor – kúchóbor ore arek ðoilla gorí hoitó saile, kúcir hóbor. Isá duniyait insán zati re guná ttu basaitó aiccé híyan ore hoóde kúchóbor, yíán kúcir hobór.

Kurbani gáñ – Ekkán háas ðebíl yáto zaga ziyán or uore manúic ókkole Allar hañsé kurbani ókkol peec goittó.

Kúruc – kúruc hoó de híyan or uore agor zobanat Romi córkare ebbe hóraf hodi ókkol ore ðaki marifélaito. Kúruc ore Arobi zuban ot ‘sólíb’ hoó ar Ingirazit ‘cross’ bóuli hoó.

Nejat – Honó manuic zodi afot-bifot ottu base híyan ore afot-bifot ottu nejat faiyé bóuli huwa zaa, yáni afot-bifot ottu base de híyan ore hoóde nejat foon. Alla ye insán zati re gunár sáñza ttú edde jahánnam ottú basaiye de híyan ore hoo de nejat.

GLOSSARIES

Pak Ruú – Pak Ruú óilde Isáyi ókkol or modotgár, zibá hámica ítarar fúañti fúañti táke.

Penṭikos id – Penṭikos id hoóde híba óilde Yohúdi ókkol or eggwá id zibá aiyé de fonzaic bósor baade. Din híbat ítara Alla ye nobi Muúsa re Córivot diíl de híyan or yadgari goré. Montor zetará Isáyi asé ítara hé id híba etollá mana, kiyólla-hoilé hé id híbat Alla ye Isáyi zomát or uore Pak Ruú ḍali diíl.

Romiól – Romiól bóuli uitará re huwá zaa zetará Rom cóorgwa, yáni Rom cóor or bácinda ókkol. Zodi ek zon óile Romi huwa zaa, zodi ek zon ottú aro bicí óile Romiól bóuli huwá zaa. Héndilla, zetará Ífisas cóorgws ítara re Íficiól bóuli huwá zaa; zetará Galatia cóorgwa ítara re Galatiól bóuli huwá zaa. Héndilla aro asé.

Sadukái – Sadukái óilde Yohúdi dórmor eggwá fírkar nam.

Sahába – Sáhaba lofzo uitará lla estemal gorá giyé, ze baró zon ummot hámica Isár fúañti-fúañti accíl. Isá ye hé baro zon ore tobolik or ham cíkail.

Síyon – Síyon óilde Jerúsalem cóor or dusára nam. Hé cóor ot maze Yohúdi ókkole Allar Baitul Mukaddos banaáil.

Ummot – Ummot bouli uitará re huwa zaa, zetará honó ḍoóñr manúic or hotá mane ar yóggwa ttú cíkka hásil goré. Hétolla zetará Isár hotá fúne ar mane, ítara re yó Isár ummot bouli huwá zaa.

Yohúdi – Yohúdi bóuli háasgorí uitará re huwá zaa zetara Yakub or fua Yehúdar nosól or manúic. Yohúdi ókkol óilde Boni Isráil or baró hándan or bútor ttu eggwá háandan or manúic.

Zélot – Zélot óilde eggwá ḍáair nam zibá ye Isáralir mulluk ot Romi córkar or kaanun or ulḍa goittó. Zélot bóuli manúic ubá re yó huwá zaa zibá ttu honó dórmor uore yáto cíkkar uore dóromoro biccác asé.